

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene

COMUNICAT DE PRESĂ nr.°12/10

Luxemburg, 23 februarie 2010

Hotărâri în cauzele C-310/08 și C-480/08
London Borough of Harrow/Nimco Hassan Ibrahim
Maria Teixeira/London Borough of Lambeth

Un părinte care asigură îngrijirea unui copil al unui lucrător migrant care urmează studii în statul membru gazdă are un drept de ședere în acest stat

Acest drept nu este subordonat condiției ca părintele să dispună de suficiente resurse astfel încât să nu devină o povară pentru sistemul de asistență socială

Regulamentul comunitar privind libera circulație a lucrătorilor¹ prevedea că, indiferent de cetățenie, membrii de familie ai unui lucrător resortisant al unui stat membru care ocupă un loc de muncă pe teritoriul altui stat membru au dreptul să se stabilească împreună cu acest lucrător (articolul 10). Potrivit aceluiași regulament, copiii unui astfel de lucrător sunt admiși în sistemul de învățământ general, la cursurile de ucenici și de formare profesională, dacă aceștia domiciliază pe teritoriul statului membru gazdă (articolul 12).

În Hotărârea Baumbast², Curtea de Justiție a constatat că acest articol trebuie interpretat în sensul că un copil al unui lucrător migrant are un drept de ședere în cazul în care acest copil dorește să își continue studiile în statul membru gazdă, deși lucrătorul migrant nu are reședința sau nu mai lucrează nici el însuși în acest stat membru. Acest drept de ședere se aplică și părintelui care asigură în fapt îngrijirea acestui copil.

Directiva privind libera circulație a cetățenilor Uniunii³ a modificat acest regulament și a înlocuit mai multe acte existente referitoare la libera circulație a cetățenilor. Aceasta prevede că orice cetățean are dreptul de circulație și ședere pe teritoriul unui alt stat membru ca lucrător, student sau dacă deține asigurări medicale complete și suficiente resurse astfel încât să nu devină o povară pentru sistemul de asistență socială. Directiva a abrogat articolul 10 din regulament privind dreptul de ședere al membrilor de familie ai unui lucrător migrant, înlocuindu-l cu un drept de ședere pentru membrii de familie ai cetățenilor care îndeplinesc condițiile de ședere. În schimb, ea nu a abrogat articolul 12 din regulament privind dreptul de acces la sistemul de educație. Directiva prevede de asemenea că dreptul de ședere al unui copil înscris într-o instituție de învățământ cu scopul de a urma studii sau dreptul părintelui care asigură în fapt îngrijirea copilului nu este afectat de plecarea sau de decesul cetățeanului.

Sesizată cu aceste două cauze, Court of Appeal (Curtea de Apel, Regatul Unit) solicită Curții de Justiție să stabilească dacă interpretarea articolului 12 din regulament, consacrată de Hotărârea Baumbast, se mai aplică de la intrarea în vigoare a noii directive și dacă dreptul de ședere în favoarea persoanei care asigură în fapt îngrijirea copilului nu este supus de acum înainte condițiilor de exercitare a dreptului de ședere stabilite de această directivă, respectiv în special cerinței ca părintele să dispună de suficiente resurse astfel încât să nu devină o povară pentru sistemul de asistență socială.

¹ Regulamentul (CEE) nr. 1612/68 al Consiliului din 15 octombrie 1968 privind libera circulație a lucrătorilor în cadrul Comunității (JO L 257, p. 2, Ediție specială, 05/vol. 1, p. 11).

² Hotărârea Curții din 17 septembrie 2002, Baumbast și R, C-413/99.

³ Directiva 2004/38/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind dreptul la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora, de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 1612/68 și de abrogare a Directivelor 64/221/CEE, 68/360/CEE, 72/194/CEE, 73/148/CEE, 75/34/CEE, 75/35/CEE, 90/364/CEE, 90/365/CEE și 93/96/CEE (JO L 158, p. 77, Ediție specială, 05/vol. 7, p. 56).

C-310/08 Ibrahim

Doamna Nimco Hassan Ibrahim, resortisant somalez, a sosit în Regatul Unit în luna februarie 2003, pentru a se alătura soțului său, domnul Yusuf, cetățean danez, care a lucrat în acest stat membru în perioada cuprinsă între octombrie 2002 și mai 2003. Cuplul are patru copii de cetățenie daneză, cu vârste cuprinse între 1 și 9 ani. Cei trei copii mai mari au sosit în Regatul Unit împreună cu mama lor, cel de al patrulea copil fiind născut în Regatul Unit. Doi dintre copii, cei mai mari, frecventează sistemul public de învățământ de la sosirea lor pe teritoriul acestui stat membru.

În lunile iunie 2003 și martie 2004, domnul Yusuf a solicitat să beneficieze de ajutoare pentru incapacitate de muncă. Atunci când, la finalul acestei perioade, a fost declarat apt de muncă, domnul Yusuf a părăsit Regatul Unit. Între momentul când a încetat să lucreze și cel al ieșirii din Regatul Unit, domnul Yusuf nu a mai îndeplinit condițiile pentru a rămâne în mod legal în acest stat, în temeiul dreptului comunitar.

Doamna Ibrahim s-a separat de domnul Yusuf după plecarea acestuia. Nu a fost niciodată autonomă din punct de vedere economic și depinde în întregime de asistența socială. Nu deține asigurări medicale și este afiliată la National Health Service (serviciul de stat pentru sănătate). În luna ianuarie 2007, doamna Ibrahim a solicitat să beneficieze de ajutorul pentru locuință pentru ea și copiii săi. Această cerere a fost respinsă pentru motivul că numai persoanele care beneficiază de un drept de ședere conferit de dreptul Uniunii pot formula o astfel de cerere, or, nici doamna Ibrahim, nici soțul acesteia nu aveau reședința în Regatul Unit în temeiul dreptului Uniunii. Doamna Ibrahim a atacat această decizie în fața instanțelor naționale.

C-480/08 Teixeira

Doamna Maria Teixeira, resortisant portughez, a venit în Regatul Unit în 1989 împreună cu soțul său, de asemenea resortisant portughez, și a lucrat în acest stat membru până în 1991. Fiica lor, Patricia, s-a născut în acest stat la 2 iunie 1991. Ulterior, doamna Teixeira și soțul său au divorțat, ambii rămânând însă în Regatul Unit. Între 1991 și 2005, doamna Teixeira a lucrat cu intermitență în Regatul Unit, iar Patricia și-a continuat școlarizarea în Regatul Unit.

În iunie 2006, o instanță a hotărât că Patricia trebuia să locuiască la tatăl său, dar că putea să rămână în contact cu mama sa oricât de mult dorea. În luna noiembrie 2006, Patricia s-a înscris la un curs de puericultură la Vauxhall Learning Centre din Lambeth. În luna martie 2007, Patricia s-a mutat la mama sa.

La 11 aprilie 2007, doamna Teixeira a solicitat ajutor pentru locuință pentru persoanele fără adăpost. Această cerere a fost respinsă pentru motivul că nu beneficia de un drept de ședere în Regatul Unit întrucât nu lucra și prin urmare nu dispunea de resurse proprii. Doamna Teixeira a atacat această decizie în fața instanțelor naționale, susținând că beneficia de un drept de ședere în considerarea faptului că Patricia urma studii în acest stat.

În hotărârile pronunțate astăzi, Curtea amintește că **articolul 12 din regulament permite să se recunoscă unui copil al unui lucrător migrant, în legătură cu dreptul său de acces la instruire în statul membru gazdă, un drept de ședere autonom**. Înainte de intrarea în vigoare a directivei privind libera circulație a cetățenilor Uniunii, când articolul 10 din regulament, referitor la dreptul de ședere, era încă în vigoare, dreptul de acces la instruire prevăzut la articolul 12 din același regulament nu era subordonat condiției ca respectivul copil să păstreze, pe întreaga durată a studiilor, un drept de ședere specific în temeiul articolului 10. Odată dobândit dreptul de acces la instruire, dreptul de ședere rămâne dobândit în favoarea copilului și nu mai poate fi pus în discuție. Articolul 12 din regulament nu impune decât ca respectivul copil să fi locuit împreună cu cel puțin unul dintre părinții săi pe teritoriul unui stat membru în perioada în care acesta locuia în statul respectiv cu statutul de lucrător. Aplicarea acestui articol trebuie făcută astfel în mod autonom față de dispozițiile dreptului Uniunii care reglementează în mod expres condițiile de exercitare a dreptului de ședere în alt stat membru.

Această autonomie nu a fost pusă în discuție de intrarea în vigoare a noulor directive. În această privință, Curtea subliniază că articolul 12 din regulament nu a fost abrogat și nici măcar modificat prin directivă, spre deosebire de alte articole din regulament. În plus, lucrările pregătitoare ale directivei menționează că aceasta a fost concepută astfel încât să fie coerentă cu Hotărârea Baumbast.

În continuare, Curtea constată că **acordarea dreptului de ședere al copiilor și al părintelui nu este supusă unei condiții de autonomie financiară.** Această interpretare este susținută de directivă care prevede că plecarea sau decesul cetățeanului nu atrage pierderea dreptului de ședere pentru copiii săi sau pentru părinte.

În consecință, Curtea constată că **dreptul de ședere de care beneficiază părintele care asigură în fapt îngrijirea copilului unui lucrător migrant, copil care își exercită dreptul de a urma studii nu este supus condiției potrivit căreia părintele trebuie să dispună de resurse suficiente astfel încât să nu devină o povară pentru sistemul de asistență socială al statului membru gazdă.**

Astfel, drept răspuns la o altă întrebare adresată în cauza Teixeira prin care se urmărește să se stabilească dacă dreptul de ședere al părintelui încetează atunci când copilul acestuia a împlinit vârsta majoratului, întrebare care își are originea în împrejurarea că fiica doamnei Teixeira a împlinit vârsta de 18 ani în 2009, devenind, așadar, majoră potrivit legislației în vigoare în Regatul Unit, Curtea amintește că nu există nicio limită de vârstă pentru drepturile conferite copilului prin articolul 12 din regulament: dreptul de acces la instruire și dreptul de ședere aferent al copilului sunt aplicabile până când copilul își finalizează studiile.

În plus, chiar dacă un copil care a împlinit vârsta majoratului este, în principiu, prezumat a fi independent din punct de vedere economic, dreptul de ședere al părintelui poate totuși să fie prelungit dincolo de această vârstă în cazul în care copilul are nevoie în continuare de prezența și de îngrijirea acestui părinte pentru a-și putea continua și finaliza studiile. Este obligația instanței de trimitere să aprecieze dacă aceasta este situația în acțiunea principală.

Curtea concluzionează că **dreptul de ședere al părintelui care asigură în fapt îngrijirea copilului unui lucrător migrant, în cazul în care acest copil urmează studii în statul membru gazdă, încetează atunci când copilul a împlinit vârsta majoratului, cu excepția cazului în care copilul are nevoie în continuare de prezența și de îngrijirea acestui părinte pentru a-și putea continua și finaliza studiile.**

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Este de competența instanței naționale să soluționeze cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

Textul integral al hotărârilor C-310/08 și C-480/08 se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Claudiu Ecedi-Stoisavlevici ☎ (+352) 4303 3720